

STATISTISK SENTRALBYRÅS
100-ÅRSJUBILEUM

PROLOG OG TALER
VED FESTMØTET I UNIVERSITETETS AULA
11. JUNI 1976

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS
PROLOGUE AND ADDRESSES
AT THE CENTENARY CELEBRATION,
UNIVERSITY HALL
11 JUNE 1976

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY
OSLO 1976

STATISTISK SENTRALBYRÅS 100-ÅRSJUBILEUM

PROLOG OG TALER

VED FESTMØTET I UNIVERSITETETS AULA

11. JUNI 1976

A/S KAARE GRYTTING, ORKANGER

STATISTISK SENTRALBYRÅS
100-ÅRSJUBILEUM

PROLOG OG TALER
VED FESTMØTET I UNIVERSITETETS AULA
11. JUNI 1976

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS
PROLOGUE AND ADDRESSES
AT THE CENTENARY CELEBRATION,
UNIVERSITY HALL
11 JUNE 1976

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY
OSLO 1976

ISBN 82-537-0637-5

H. M. Kong Olav følges inn i Universitetets aula av direktør Petter Jakob Bjerve og forskningsdirektør Odd Aukrust.

Forord

Statistisk Sentralbyrå markerte sitt 100-årsjubileum ved et festmøte i Universitetets aula 11. juni 1976. I samband med jubileet er det tidligere i denne serie gitt ut to publikasjoner — en oversikt over Byråets virksomhet gjennom 100 år (SØS nr. 28) — og en engelsk oversettelse av en avhandling av Byråets første direktør A. N. Kier (SØS nr. 27). I dette heftet gjengis en prolog og de taler som ble holdt i Universitetets aula.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 4. august 1976

Petter Jakob Bjerve

Preface

The Central Bureau of Statistics of Norway marked its centenary by a celebration in the University Hall 11 June 1976. In connection with the centenary, two publications are previously issued in this series — a review of the activities of the Bureau during its 100 years (SØS no. 28) and an English translation of a paper by A. N. Kiær, the first director of the Bureau (SØS no. 27). In this publication the prologue and addresses delivered at the meeting are presented.

Central Bureau of Statistics,
Oslo, 4 August 1976

Petter Jakob Bjerve

Innhold

	Side
Program	9
Velkomsthilsen ved forskningsdirektør Odd Aukrust	11
Prolog av Magli Elster	13
Tale av direktør Petter Jakob Bjerve	18
Tale av statsminister Odvar Nordli	25
Tale av generaldirektør Ingvar Ohlsson	28
Utkommet i serien SØS	31

Contents

	Page
Programme	9
Words of welcome by Odd Aukrust, Director of Research	11
Prologue by Magh Elster	13
Address by Petter Jakob Bjerve, Director General	18
Address by Odvar Nordli, Prime Minister	25
Address by Ingvar Ohlsson, Director General, Sweden ..	28
Issued in the series Samfunnsøkonomiske studier (SØS)	31

PROGRAM

Eivind Groven: Hjalar-ljod
Prolog av Magli Elster
Direktør Petter Jakob Bjerve
Edvard Grieg: Preludium fra Holbergsuiten
Statsminister Odvar Nordli
Generaldirektør Ingvar Ohlsson
Johan Svendsen: Norsk kunstnerkarneval

Musikk:

Studentorkesteret, dirigent Olav Kaalhus

Møteleder:

Forskningsdirektør Odd Aukrust

Velkomsthilsen ved forskningsdirektør Odd Aukrust

Herre Konge, Herr Statsminister, Herr høyesterettsjustitiarius. Kjære gjester fra Danmark, Finland, Island og Sverige. Gode kolleger.

På vegne av Statistisk Sentralbyrå har jeg den ære å ønske alle våre gjester velkommen.

Vi som arbeider i Byrået er, med rimelig grad av beskjedenhet, stolte over institusjonens 100-årige historie. Vi takker Kongen og våre andre gjester for at de ved å være til stede ved dette festmøtet er med på å kaste glans over jubileet.

PROLOG

Av Magli Elster

Rapport fra stifinnere

Det kom signaler fra en fremmed stjerne
langt ute i det dype verdensrom:
vår stjerne er på størrelse med jorden
men evig flyktende og blå, slik at intet annet
enn signaler fra dere
kan komme som svar på våre spørsmål:
Fortell oss alt om dette sted,
dit våre signaler kom frem og ble forstått.

På denne grønne dag i juni med bjerk og lind
fra denne sal med søyler
skal avlegges rapport
til denne fjerne stjernen, blått svevende
med millioner sekundmeter gjennom rommets store skål.
Fjerne frender, alt kan vi ikke fortelle
Himalayas snøfjell, glødende i luft og sol
og verdenshav, dype, med farge etter himmel og skyer,
savanner, ørkner, smale grønne strender, sletter av snø og is
Jungelskoger, grønne, grønne,
alt rekker vi ikke å forklare
øyenstikkere, sebraer og roser, cyklotroner og månereisende
Shakespeares blankvers, Mozarts toner, de brownske partikler
store katedraler eller barneverns.

Jorden er en liten stjerne, og dette land, dit signalene kom
bare en liten del av jorden
vår egen smale strand, med hvite og mørke fjell
en kystlinje med fjorder og bukter, lang som halvveis rundt vår klode
Sol, vind, regn, snø
sludd og tåke, og sol igjen, årstider
skaper det vi kaller landskap,
som også kan hvile under stjerner

også under deg, du fjerne blå
som vi aldri skal møte.

Vi vet ikke hva de høyeste vesener kalles på den blå planet
hos oss heter de mennesker, menn, kvinner og barn, som de kalles.
Menneskene har vært her lenge. De bruker sitt liv
til å fortelle om sitt sted på jorden, og om seg selv.

Fiskeren går sliten i land, han har fortalt med å fiske
malerens fortelling er å male, et stykke sol på en vegg
en vinternatt i Rondane
den unge moren forteller om jorden, om sitt barn og om seg selv
når hun leier barnet opp den bratte stien
de elskende forteller om menneskene ved å se på hverandre
i skumringsstunden mellom dag og natt
musikeren forteller om jord og himmel
traktorkjøderen om jordene han pløyer, ved å pløye dem
og den siste svarte furen
er plogmannens godnatt før han går inn i hus.

Vi prøver å lære om hverandre, vite hvem vi lever sammen med
på vårt felles stykke tid, etter fortid og foran fremtid.
I alle våre landskap, satt sammen
av jord og himmel sol og stjerner og byggverk
kan vi se mennesker, og vi kjenner hverandre igjen
men vet ikke nok: Hvem er du? Hva gjør du?

Hva har hendt under stjernene
som de sjøfarende har styrt etter
som har båret i seg så manges drøm
når Venus var synlig i sørøst før soloppgang, som nu,
mens årstidene har fulgt hverandre
mens noen har spurt om det var mel og høy nok til våren
og om en skulle få sin daglige fisk
hvor lenge var det rimelig å vente at en skulle få leve
hvor mange av barna ville vokse opp
og ville distriktslegen komme tidsnok?

Var det du som gråt ved kirkegårdsmuren
var det du som med latter kom springende i land?

Hvordan kan vi få fortalt hverandre
 hvem vi er
 hva vi gjør
 hvor mange vi er?
 Det finnes ett redskap, tallene.
 Før de kom hit, til den smale stranden
 vandret tallene den lange vei
 fra India over Arabia
 stolte tegn fra 1 til 9 og det sindrige null.
 Fordi vi har tall, kan vi vite
 at saltprosenten i vårt eget blod
 er som oceanenes salt.

Tell årringene på en sequoia, og du vet
 at den var et mektig tre i år null
 barnet teller på sine egne fingre — det første titalssystem
 og venter du på din elskede, kan sekundene
 bli lange og store, og dine hjerteslag mange — de kan telles.
 På vikingskipene kan du telle
 hvor mange mann de måtte ha ved årene
 før de la ut på storhavet.

Den første greske skrift ble brukt til tall.
 Hvor mange fat vin, hvor mange fat olivenolje.
 I handel, navigasjon og annen kunnskap
 må talltegn brukes.
 Det blir spurt:
 Hvor gammel er du?
 Hvor mange tonn sølv har du utvunnet i år?
 Hvor mange ferskvannsfisker fisket uten fiskekort?
 Tallet på ripsbusker i din hage?
 Kubikkmeter furu i din skog?
 Antall koner og barn eller menn?
 Hodehår på ditt hode? Kjærester på si?
 Og det uunngåelige spørsmål: hvor mange kopper kaffe
 i en befolkning på fire millioner?

Vesener av menneskearten
 noen av dem kvinner, noen av dem på Kongsvinger
 går ut i landskapet, i byer og tettsteder

og mindre tett befolkete strøk
 der det er mer enn femti meter til nærmeste hus
 de har med seg fint snekrete spørsmål, spør seg frem til svar
 plukker tallene og stapper dem i hver sin ryggsekk.
 Disse uunnværlige naturforskere
 kan ha rødt hår, eller svart eller grått eller gult
 de kan være nesten barn eller nesten gamle, men ett er felles
 den hellige nøyaktighet, tallenes lov.

Kontaktmenn på den fremmede stjerne
 vi vet ikke hva dere har av klima og vær
 hos oss denne dag i juni er årstiden sommer
 den gladeste tid for de tunge folk i nord
 bjerk og lind er grønnhetens sommertrær, og blomstene
 overflødig vakre, men helt nødvendige.

Seksogtrettitusenfemhundre dager og netter
 fra denne høye dag i juni
 har våre stifinnere, først i en flokk på fjorten
 og nå 700 kvinner og menn
 holdt rede på hvem vi var, hvor vi var, hva vi gjorde
 og kartlagt stadig flere hvite flekker
 i vårt menneskelandskap.
 På hver en sti står det tall
 de plukkes og samles inn
 til Dronningens gate for å oppstilles og ordnes
 slik de en gang begynte, Eilert Sundt og Anders Nicolai Kiær
 de første stifinnerhøvdingene
 i et kronglet og uveisomt landskap.

Et hundre år før denne forsommerdag
 mens Stanley holdt på å finne Nilens kilder
 ville mennesker i dette landet, det som er stort og lite
 vite mer om hverandre
 enn tallet på fødte og døde
 hvem som eide jord, hvem som slet og brukte den
 hvor mange tonn gods som gikk med jernbanen
 hvor mye fisk som ble ført til Bergen
 og hvor mange barn utenfor ekteskap.

Alt dette får vi vite også i dag — og mye mer, gjennom en prosess
 der ingen slipper inn til den hemmeligste maskin, til det allerhelligste arkiv.
 Så mye mer får vi vite at Det store Byrå
 kan gi ut én større og 140 mindre diktsamlinger
 hvert eneste år — dikt om skipsavganger fra norske havner
 om felling av rovdyr med tilhørende skuddpremie
 om antall storfe, om utstrekning av kornåkrer
 kvad om nasjonalbudsjett og nasjonalregnskap
 der ingen tønne sild er for liten til å bli med.
 Og alt en vil vite om handel med fremmede land
 Danmark og Kypros og Irak — vi er ikke
 alene i verden.

I dag er en pust i den travle arbeidsdagen
 for alle stifinnere over hele landet
 og for dagens stifinnerhøvding, født i Stjørdal en september
 da middeltemperaturen var 9,8
 siden omgitt av demografer, variabler og frihetsgrader.

Fjerne stjerne i det vide rom
 vi avslutter vår rapport med en hilsen: Finn opp statistikken!
 Og har dere fanget opp våre signaler
 send oss et enkelt lysglimt, blått
 blant våre kjente stjerner
 når vi i kveld
 går ut under himlen.

Tale av direktør Petter Jakob Bjerve

Når Statistisk Sentralbyrå fyller 100 år, må det vere lov å nemne nokre tal.

I 1876, då Byrået vart grunnlagt, var folketalet i Norge 1,8 millionar. Over halvparten av folket hadde modernæringane som leveveg, og mindre enn femteparten levde av industri. Den gjennomsnittlege levealderen var berre 50 år. 44 øre av kvar krone gjekk til mat. 167 menn og ingen kvinner tok examen artium i 1876; 84 000 menn, og sjølvsagt ingen kvinner, røysta ved stortingsvalet. — I dag fortel tilsvarande tal at vi er dobbelt så mange, at levealderen er ein halv gong høgare, at næringslivet er industrialisert og differensiert, at levestandarden er fleire gonger høgare enn i 1876, materielt og kulturelt, og at vi har eit høgt utvikla demokrati.

Kunnskap som dette om samfunnet, før og no, har vi frå den offisielle statistikken. Dei få tala eg nemnde fortel meir enn mange ord. Utan statistikk ville vi ha visst langt mindre om samfunnet vårt for 100 år sidan enn vi gjer i dag. Den gongen kunne ein likevel kanskje ha greidd seg tolleg bra utan statistikk. Det kunne vi ikkje i dag, så mangesidig og innfløkt som samfunnet no er. Utan statistikk ville styresmaktene, dei næringsdrivande, forskarar og mange andre ha arbeidd i blinde.

For 100 år sidan var statistikk ikkje stort meir enn tal, manntal om ein vil, over personar, foretak eller andre einingar. Den offisielle statistikken vart først og fremst nytta til å skildre stoda og utviklinga i samfunnet. — I dag er statistikk dessutan høgt utvikla vitskapleg teori og metode, og statistikk — i begge tydingane — blir nytta til å studere årsakssamanhengar og dermed til å leggje eit betre grunnlag for avgjerder, offentleg og privat.

Statistisk Sentralbyrå vaks ikkje opp frå berr bakke i 1876. Den første spira kom i 1832. Då vart det oppretta — merk namnet — eit Tabellkontor i Finansdepartementet. Fem år etterpå, i 1837, vart staben ved kontoret auka sterkt — frå 2 til 10 funksjonærar, og frå då av fekk vi ein offisiell statistikk som kom ut med jamne mellomrom. Men fagleg børja det for alvor å gro først i 1867. Då vart Anders Nicolai Kiær byråsjef for Det statistiske kontor som namnet no var, og etter å ha vore sekretær i seks år, kunne han som sjef gå i gang med det som skulle bli livsverket hans: Å skape ein moderne norsk statistikk.

Då kontoret i 1876 vart skilt ut frå Departementet for det Indre som det no var flytta over til, skjedde det likevel mye meir enn eit namneskifte.

Statistisk Sentralbyrå vart organisert som ein fagleg sjølvstendig institusjon som kunne offentleggjere statistikk og statistiske analysar på eige ansvar. Det vart ikkje lenger naudsynt å be departementssjefen om godkjenning. Byrået fekk dessutan høve til å velje arbeidsoppgåver fritt, men sjølvsgatt innanfor dei rammene som budsjettet set. Samstundes vart det staka ut nye mål.

Det kan ha interesse å samanlikne somme sider ved Byrået i dag med institusjonen i 1876 og åra like etterpå, både for å få eit langtidsperspektiv og for å kunne dømme om kor godt måla har vorte nådd.

Det nye namnet bar bod om sentralisering og samordning av den offisielle statistikken. Den gongen var det ikkje så mye å samordne, men tanken var at Byrået skulle vere eit slags statistisk kontor for heile statsadministrasjonen, samstundes som det skulle stå til teneste for dei få utanom staten som var brukarar av statistikk. — I dag har Byrået ansvaret for så å seie all offisiell statistikk, og krinsen av brukarar har vorte utvidd, slik at Byrået står til teneste for heile samfunnet.

Ved grunnlegginga hadde Statistisk Sentralbyrå i alt 15 funksjonærar. — I dag har vi over 700 medarbeidarar. Om lag 170 arbeider i Kongsvinger. Byrået har dessutan ein intervjuorganisasjon med 365 tilsette på deltid, spreidde over heile landet. Dei 6 intervjuarane som har vore med heilt frå starten i 1967, er med på feiringa av jubileet i dag.

For 100 år sidan måtte dei lage statistikk utan maskinelle hjelpemiddel. — I dag nyttar vi datamaskiner av nyaste slag. På kort tid har datamaskinene ført til ein teknisk revolusjon i statistikkproduksjonen. Men dette har òg ført til mistydingar som gjer det naudsynt å streke under at datamaskinene kan ikkje tenkje eller skape noko. Det er det berre mennesket som kan. Maskinene gjer ikkje anna enn det som fagfolk har tenkt ut føreåt og gjeve instruks om. Berre dugande, arbeidsvillige og samvitsfulle medarbeidarar, og det har Byrået, kan lage god statistikk og nyttige analysar.

Det var ikkje mange publikasjonane Byrået gav ut i dei første åra, jamvel om kvaliteten var etter måten høg. — I dag offentleggjer Statistisk Sentralbyrå godt og vel 100 publikasjonar i året. Dei fleste er tabellhefte eller hefte med tabellkommentarar, men ein del er òg problemorienterte og analytiske. Mest kvar dag sender Byrået ut ei eller fleire pressemeldingar med ferske tal, stort sett tal for landet som eit heile. Kvar veke blir desse supplert med tabellar og offentleggjort samla i Statistisk ukehefte. Ferske tal for lokal-samfunnet blir kvar månad publisert i eit eige hefte for kvart fylke med tittelen Nye distriktstall. Månads- og kvartalstal blir sendt ut i to andre månadshefte.

100 år tilbake var det få her i landet som brukte eller kunne bruke statistikk. Jamvel i statsadministrasjonen og mellom forskarane var det berre eit fåtal. — No er stoda heilt annleis. Dei fleste av oss møter offisiell statistikk mest dagleg i offentlege dokument, i tidsskrift eller blad, i lærebøker og i massemedia. Det seier mye at Statistisk årbok blir prenta i eit opplag på heile 25 000. For fleire og fleire har Årboka vorte like uunnverleg som konversasjonsleksikonet. Statistikk blir dessutan i stendig større monn nytta til å klårleggje samanhengar, både økonomiske og sosiale.

I den første tida etter grunnlegginga var det så å seie berre direktør Kiær som i Byrået sysla med statistiske analysar. — I dag har dei fleste akademi-karane i Byrået i større eller mindre grad analytisk arbeid, og Byrået har to spesialiserte grupper som kan konsentrere seg heilt om analyseverksemd, nemleg ei avdeling for økonomisk forskning og ei gruppe for sosial og demografisk forskning. Emna for analyseverksemda kan karakteriserast med stikkorda

- næringsøkonomi
- sosiale og menneskelege spørsmål
- skatteforskning
- bygging av numeriske modellar, serleg slike som gjer det mogleg å nytte ut analytisk store datamasser som er tilgjengeleg i Byrået

Til slutt i denne samanlikninga mellom Byrået for 100 år sidan og i dag må det seiast eit par ord om metodearbeidet. Alt i 1880-åra börja Kiær å utvikle det han kalla Den Repræsentative Undersøgelsesmethode. Metoden gjekk ut på å lage offisiell statistikk ved hjelp av data samla inn frå eit lite tilfelleleg utval av personar istadenfor å byggje på opplysningar frå alle. Full forståing og internasjonalt ry for dette pioner-arbeidet fekk han først i tida etter siste verdskrig. Sjølv nytta han metoden mellom anna til ei utvalsundersøking av inntekts- og formuestilhøva i Norge. I denne undersøkinga gjorde han i grunnen pioner-arbeid på tre måtar. Han nytta ein utvalsmetode som framleis er moderne. Han kopla persondata frå to ulike kjelder, nemleg folketellinga og skattelikninga 1890. Det skulle ta mange tiår før andre gjorde det. Dessutan nytta han holkortutstyr, iallfall som den første her i landet.

I dag står Byrået ikkje like sterkt metodisk som det gjorde den gongen, relativt sett. Sjølv sagt har det vorte gjort metodiske framsteg. Etter siste verdskrig har statistikken vorte bygd ut med sikte på å dekkje heile samfunnet og å kunne føyast inn i eit logisk samanhengande system. Det gjeld serleg den økonomiske statistikken som har vorte samordna innanfor nasjonalrekneskapssystemet. Statistikken over menneskelege og sosiale tilhøve har òg vorte vesentleg betre systematisert. Ved hjelp av personregister, standardar for definisjonar og grupperingar og utbygging av systematiske dataarkiv har

det lukkast å få til eit datagrunnlag som vi før ikkje eingong kunne drøyme om. Vidare har utvalsundersøkingar som i prinsippet byggjer på Kiærs metode, vorte tekne meir og meir i bruk. Andre moderne statistiske metodar har òg vorte nytta. Men dei epokegjerande framstega som i dei siste tiåra har vorte gjort i den teoretiske statistikken, for det meste i universitetsmiljø verda over, har Byrået og tilsvarande institusjonar i andre land enno drege alt for lita nytte av. Ved 100-årsjubileet er det ei stor glede og oppmuntring for oss at Norges Bank sjenerøst har lagt eit finansielt grunnlag for at Statistisk Sentralbyrå, i samarbeid med statistikarar ved universitetet og høyskolar, skal kunne bringe tradisjonen frå Kiær vidare på det metodiske område.

Utviklinga frå tid til tid gjennom 100-årsperioden er skildra i boka *Statistisk Sentralbyrå gjennom 100 år*, som nyleg har kome ut. Interesserte vil der kunne finne ei framstilling om utviklinga for viktige sider ved verksemda i Byrået og for kvar 25-årsperiode ei meir detaljert framstilling. Eg må her avgrense meg til ein kort omtale av to sjefar for Byrået og til å seie eit par ord om tilhøvet til styresmaktene.

Då Kiær gjekk av i 1913, vart tidlegare professor Nikolai Rygg sjef. Han tok opp arven etter Eilert Sundt og førte sosialstatistikken eit langt steg vidare. I 1920 tok direktør Gunnar Jahn over. Han var mellom anna drivkrafta bak oppbygginga av den økonomiske statistikken i mellomkrigsåra, og under okkupasjonen fekk han i løynd sett i gang utrekningar som gav talgrunnlag for dei første nasjonalbudsjetta etter krigen. I 26 år — og serleg i okkupasjonstida — var han eit fast midtpunkt i Byrået.

Etter at Byrået hadde fått ein sjølvstendig plass i statsadministrasjonen i 1876, sigla det i medvind gjennom dei første 25 åra. Men deretter kom det motbør. Den eine statistikken etter den andre vart flytta bort frå Byrået og over til vedkomande fagorgan. Styresmaktene syntte heller ikkje større forståing for dei framstøytane som Byrået gjorde for å forbetre den gjenverande statistikken. Som døme kan eg nemne at eit framlegg frå 1910 om ei naudsynt og viktig omlegging av statistikken over utanrikshandelen, ikke vart gjennomført før 20 år etterpå.

Frå 1920-åra og fram til i dag har Byrået atter stort sett sigla i medvind, jamvel om sparetiltak la vanskar i vegen i mellomkrigstida og jamvel om okkupasjonen for ei tid stogga framgangen. Etter frigjeringa har Byrået møtt mye godvilje hos styresmaktene, og endå om vi, som rimeleg er, oftast kunne ha ønskt oss romslegare budsjett, har grensene for framsteg i lange periodar vorte fastlagde meir av tilgangen på kvalifisert arbeidskraft enn av budsjetttrammene. Godvilje har Byrået òg møtt hos andre statsorgan.

Storparten av den statistikken som tidlegare hadde vorte desentralisert og statistikk som vaks fram utanfor Byrået under siste verdskrig, har etter kvart vorte samla i Byrået. Dessutan har opplysningar henta inn til administrative føremål i stendig større monn vorte gjevne vidare til Byrået, slik at vi — i samarbeid med vedkomande statsorgan — har kunna lage statistikk av dei.

I denne samanhengen kan eg likevel ikkje la vere å nemne at norsk statistikk så seint som for 5—6 år sidan fekk to alvorlege tilbakeslag. Som følgje av at vi i 1970 fekk avgift på meirverde istadenfor på detaljomsetnaden og at sjuketrygda i 1971 vart innlemma i folketrygda, fall datagrunnlaget bort først for månadsindeksen over detaljomsetnaden og så for månadsstatistikken over sysselsettinga. Begge var sentrale i konjunkturanalysen og viktige for nasjonalrekneskapen. Sysselsettingsstatistikken var dessutan til stor nytte for arbeidsmarknadspolitikken og den lokale planlegginga. Diverre vart det ikkje lagt stor nok vekt på dei statistiske omsyn under desse administrative omleggingane.

Statistisk Sentralbyrå får opplysningar frå og kjem i kontakt med, direkte eller indirekte, kvar einaste nordmann og alle verksemdar av ulike slag. Sjølv sagt er det brytsamt å gje opplysningar, anten det er til Byrået for statistiske føremål eller til administrative organ som grunnlag for sakshandsaming. Vi i Byrået synes nok at oppgåvegjevarane, gjennom den statistikken vi kan tilby dei, får mye igjen for bryet. Men vi må vedgå at nytten ikkje for *alle* er bryet verd.

I dei første etterkrigsåra, då næringslivet måtte fylle ut mange skjema i samband med dei direkte reguleringane som vi den gongen hadde, møtte Byrået ofte motvilje hos oppgåvegjevarane. Vi har kjensle av at denne motviljen har vorte mindre etter kvart. Dette kan vi for ein stor del takke næringsorganisasjonane for. Dei har hjelpt til med å forklare medlemmane sine korfor statistikken er naudsynt, og at det til statistikk trengst skjemautfylling. Det har vel òg vorte meir og meir vanleg at næringsdrivande sjølve gjer bruk av kunnskap som statistikken gjev. Men same kor stor nytte dei kan ha av den offisielle statistikken, vil dei nok snaut fylle ut skjema med glede.

Innhenting av persondata frå 4 millionar nordmenn byr på spesielle problem. Her er det ikkje først og fremst bryet som er problemet. Dei fleste tek imot intervjuarane våre godt, og det er vi glade for. Men både den offentlege debatten og den direkte kontakten som Byrået har, fortel oss at ikkje mange, men somme har ei viss redsle for at «storebror ser deg», som det heiter.

Statistisk Sentralbyrå tek dette sers alvorleg. Lat meg difor slå fast at

alle medarbeidarane i Byrået har teieplikt under straffeansvar. Byrået har plikt til å syte for at statistikken blir offentleggjort på ein slik måte at oppgåvegjevarane ikkje kan bli skadelidande. Formelt og reelt legg Byrået stor vinn på at opplysningar om den einskilde ikkje skal bli kjende. Dette har vi som sagt plikt til, men det er òg absolutt naudsynt for arbeidet vårt. Skal Byrået kunne få nok og gode nok opplysningar, må alle som blir spurde, kunne lite på at opplysningane ikkje blir nytta til andre føremål enn statistikk. Ein slik tillit blir i alle land sett på som fundamental for statistikkproduksjonen. Elles kunne ein ikkje rekne med at folk ville svare og gje riktige opplysningar.

Datavernet går inn som ein vesentleg del av utdanninga og opplæringa av personalet i Byrået. Det blir sett på som eit ledd i det daglege arbeidet. Difor har då Byrået heller ikkje gjennom sitt 100-årige virke ein einaste gong — ikkje ein einaste gong — vore utsett for uhell som har gjeve oppgåvegjevarane grunn til å tvile på evna og viljen til å verne om dei opplysningane som Byrået har fått seg overlatt. Vi har no bygd opp eit vern mot misbruk som er sterkare enn nokon gong før. Det er gjort for at folk skal kunne kjenne seg trygge. Hugs elles at personopplysningane ikkje har interesse i seg sjølve for Byrået, men berre som råstoff i statistikkproduksjonen. I statistikken, som er tal for grupper av personar eller andre einingar, forsvinn opplysningane om den einskilde.

Datavernet har skapt problem for samarbeidet med forskarane. Somme forskarar er ikkje tilfredse med statistikk, men ønskjer å få opplysningar om einskildpersonar. I dei systematiske dataarkiv som Byrået har bygd opp i dei siste 10-15 åra, ligg det personopplysningar som kan bli til umåteleg stor nytte for samfunnsforskinga. Byrået ser det som ei viktig oppgåve å finne utvegar som gjer det mogeleg for forskarane å utnytte desse opplysningane utan at datavernet blir veikare.

Statistisk Sentralbyrå freistar, med dei ressursane som står til rådvelde, til kvar tid å stette dei krav om statistikk og analysar som melder seg. Dagleg kontakt med brukarane er kanskje det viktigaste midlet vi har til å få greie på desse krava. Eit anna hjelpemiddel er rådgevande utval der brukarane er representerte. Byrået har systematisert kontakten med dei viktigaste brukargruppene ved hjelp av slike utval. I alt har vi no om lag 30 av dei i arbeid. Samstundes er Byrået med i mest like mange utval og komitear oppnemnde av andre. Alt i alt har vi såleis ei sers brei kontaktflate med brukarane.

Byrået lagar statistikk og analysar som i innhald spenner så vidt og som i presentasjonsform er slik tilpassa brukarevna at dei fleste skulle kunne få noko av det dei treng, om ikkje alt. Til dei som ikkje nøyer seg med standardprodukt, lagar vi dessutan i viss monn statistikk eller analysar på opp-

drag og mot betaling. Likevel har vi ei uroleg kjensle av at resultatene av det arbeidet vi gjer, ikkje blir godt nok utnytta. Det vil difor i åra frametter bli lagt stor vinn på å spreie opplysningar til brukarane om kva Statistisk Sentralbyrå har å tilby. Som andre foretak må Byrået marknadsføre produktene sine, og det må gjerast i sterkare grad enn før.

Den sjølvstendige stoda som Statistisk Sentralbyrå fekk i 1876, bar i seg at Byrået fritt kan velje fagleg opplegg, avgjere kva statistikkresultat som er verd å offentliggjere, utføre analysar på grunnlag av desse resultatene og fastsette tidspunktet for offentliggjerings. Det er eit stort ansvar å ha slik fridom. Denne fridomen må alltid nyttast til føremonn for brukarane av statistikken og analysane. Byrået er til for brukarane og berre for dei. Det er ei fundamental retningsline for alle medarbeidarane. Dessutan må Byrået arbeide etter vitenskaplege prinsipp. Det målet som Kiær sette seg ved grunnlegginga var at Byrået skulle bli et forskningsinstitutt, både metodisk og analytisk. Etterfølgjarane hans har freista å leve opp til denne målsettinga. Andre får dømme om kor godt dette har lukkast.

Tale av statsminister Odvar Nordli

Det er en glede på Regjeringens vegne å gi en hilsen til Statistisk Sentralbyrå ved 100-års jubileet.

Regjeringen har et dobbelt forhold til Statistisk Sentralbyrå. Som en del av den ytre etat i den offentlige forvaltning står Byrået under Finansdepartementets og Regjeringens ansvar. For det andre er Regjeringen og statsadministrasjonen en meget viktig brukergruppe for Byråets statistikk, kanskje den viktigste. I hvert enkelt departement, i Regjeringen og i Stortinget treffes det daglig beslutninger basert på statistikk og den kunnskap statistikken gir oss, og som direkte berører et stort antall mennesker. Det er umulig å forestille seg vår moderne offentlige forvaltning uten et solid grunnlag i statistiske data.

Men Statistisk Sentralbyrå har gått langt videre enn bare å gi oss tall og tabeller. Byrået har gjort et banebrytende arbeid med å kartlegge og analysere viktige sammenhenger i vårt kompliserte samfunn. Dette analysearbeid er grunnlaget for sentrale økonomisk-politiske avgjørelser, både på lang og kort sikt. Jeg vil bare med et par stikkord vise til nasjonalbudsjettarbeidet, og som et ferskt eksempel: Det kombinerte inntektsoppgjør. Det er materiale fra dette utredningsarbeid som gjør det mulig med noenlunde god sikkerhet å forutsi hvordan ulike lønnsøkinger, skattetiltak, prisøkinger m.v. virker på inntekter og forbruk i vår samlede økonomi.

Det er ikke bare som et innslag i en tale ved en festlig anledning at jeg kan slå fast at det er en uomtvistet kvalitet over Byråets arbeid. Jeg kan ikke huske at noen ved noen anledning har kunnet reist tvil om kvalitet og objektivitet i det materiale som Byrået distribuerer så og si hver dag året gjennom.

Når vi blir fortalt at Norge ved forrige årsskifte hadde 4 017 231 innbyggere føler jeg meg trygt overbevist om at i dette tallet er både Deres Majestet, direktør Bjerve, og hver av oss andre telt med. Jeg godtar også uten tvil at det i min hjemkommune i 1975 ble felt 63 rådyr, hvorav 37 bukker, og at dette er en nedgang på 10 % fra året i forveien. Men jeg stiller meg kanskje noe mer tvilende til om min egen og naboers opprensning på egen tomt er kommet med i de tall på 316 kubikkmeter ved til brensel som er oppgitt avvirket i Stange kommune i 1974—75.

For tiden blir stadig flere opplysninger, ikke bare om bedrifter og sammenslutninger, men også om enkeltpersoner registrert i vår ugjennomtreng-

lige dataverden. Personlige opplysninger om den enkelte, hans utdanning, familieforhold, helse, skatteforhold, arbeidsforhold m.v. blir registrert av ulike kilder og oppbevart på en for legfolk uforståelig måte. Vi aner faren for at slike data på en eller annen måte kan misbrukes til å stille sammen ulike opplysninger om enkeltpersoner på en måte som vi ikke kan godta.

Statistisk Sentralbyrå er den største innsamler og forvalter av slike data. Jeg noterte med glede at direktør Bjerve slo fast at det i Byråets 100-årige historie ennå ikke har forekommet at opplysninger om enkeltpersoner er kommet på avveie på en uønsket måte. Det er viktig og betryggende at Byrået legger så stor vekt på den beskyttelse av sine kilder som det etter lov er pålagt. Jeg vil peke på at det her tydeligvis er gjort en god jobb av mange ansatte i mange ledd i Byråets arbeid gjennom en lang tid. Jeg håper at denne nidkjære påpasselighet av privatlivets opplysninger vil bli opprettholdt til samme høye standard.

Fra enkelte forskergrupper har det vært uttrykt ønske om å myke opp den strenge praksis Byrået og andre offentlige institusjoner følger, for å gi bedre muligheter for visse forskingsoppgaver. Jeg vil hevde som min mening at hvis det oppstår tvil i avveiningen mellom hensynet til personvernet og hensynet til statistiske og andre opplysninger bør personvernet fortsatt gis den høyeste prioritet.

Selv om vi er overbevist om den høye kvalitet av Statistisk Sentralbyrås arbeid gjennom tidene, vet vi alle at på folkemunne har statistikk ikke alltid den beste klang. Det fins neppe det tabellverk eller den tallserie som ikke kan være gjenstand for tvilsomme, uriktige og usaklige fortolkninger. Det burde ligge en sterk oppfordring til alle brukere av offentlig statistikk å være edruelig i sin bruk, og avholdende i misbruk av statistiske oppgaver.

Det har vært tider hvor vi i det politiske liv kanskje har latt oss blende av tallene i statistikken slik at vi har mistet noe av kontakten med realitetene bak dem. Jeg må bjekjenne at en av og til har kommet i skade for å prøve å skyte ned politiske motstandere med desimaler og prosentsetser, på en måte som dessverre, eller heldigvis, gikk den menige mann forbi. Denne debattform fremmer vel neppe alltid respekten for statistikk, og slett ikke for politisk ordskifte.

Etter å ha gitt såpass mye ros til 100-åringen Statistisk Sentralbyrå, må det være meg tillatt, gjerne som en fotnote, å peke på den svake unøyaktighet i tallvurderinger som ligger i at vi i dag feirer et 100-års jubileum som egentlig først finner sted om 20 dager. Dette er en unøyaktighet på mer enn $\frac{1}{2}$ promille.

Den offentlige statistikk gir et betydelig bidrag til nedtegningen av vår historie. Det bildet som statistikken viser gjennom de 100 år Byrået har eksistert, er et bilde av større omveltninger i samfunnet enn vel noe annet

hundreår i vår historie har kunnet framvise. På alle samfunnslivets områder, slik det er registrert gjennom vår offentlige statistikk, finner vi dette bildet:

utviklingen av menneskerettigheter og fullt politisk demokrati,
flerdoblingen av våre inntekter,
utviklingen av folkehelse,
folkeopplysning,
den moderne industrielle revolusjon,
den eksplosive vekst i kommunikasjoner og samferdsel.

La meg avslutte denne hilsen med å uttrykke det dype ønske og håp at det samfunn som Statistisk Sentralbyrå kartlegger og analyserer, gjennom de kommende årtier vil beholde sine viktigste verdier når det gjelder menneskets rettigheter og muligheter. Uansett hva framtiden bringer av nye ideer, tanker og teknologisk utvikling, vil jeg håpe at vi fortsatt vil kunne ha et samfunn som bevarer og styrker disse verdiene. La meg håpe at Byråets framtidige oversikter og analyser vil kunne gi en bekreftelse på en slik utvikling.

Tale av generaldirektor Ingvar Ohlsson

Det finns många olika sätt att informera om den verklighet vi lever i. Med hjälp av sjökortet kan vi navigera och undvika farliga grund. Den topografiska kartan ger oss möjlighet att orientera oss i terrängen på land. Den statistiska kartläggningen av ett samhälle med dess invånare är till för att vi ska finna vår väg i detta samhälle, planera, bygga vidare och fatta beslut. Men det är också av stor vikt att vi genom statistiken får en insyn i vad som sker i samhället, att vi kan följa hur den statistiska kartbilden förändras. En statistisk insyn i samhället kan sägas vara en demokratisk rättighet för alla.

Vi har kommit hit i dag för att hylla en vital 100-åring, Statistisk Sentralbyrå i Norge. Den jubileumsbok — som vi fått — visar en händelserik utveckling där Statistisk Sentralbyrå med datainsamling, bearbetning och inte minst forskning och analys skapat ett allt rikare och bättre informationsunderlag. Det skulle vara frestande att botanisera i den utvecklingen och söka fram speciella drag i Sentralbyråets verksamhet. Men det skulle föra för långt. Jag ska i stället se på jubilarerna i ett annat statistiskt perspektiv, nämligen det internationella.

Det internationella samarbetet på statistikens område har utvecklats parallellt med statistikens ökade betydelse i olika länder. Samarbetet sker ju på tre olika nivåer. På världsnivå bedrivs det statistiska samarbetet inom FN-familjens olika organ. På nästa nivå har vi det europeiska statistiska samarbetet där det bl. a. förekommer ett aktivt samarbete mellan alla europeiska länder inom den europeiska statistikerkonferensen. För det tredje har vi det nordiska statistiska samarbetet. På alla dessa tre nivåer har norsk statistik genom Statistisk Sentralbyrå och inte minst genom sin nuvarande direktör spelat en stor roll. Statistisk Sentralbyrå har genom sin erfarenhet och kunskap verksamt bidragit till det internationella samarbetet som går ut på att få fram jämförbar statistik länderna emellan och att gemensamt utveckla statistiken genom samfälliga åtgärder.

Jäg är här talesman för de centrala statistikmyndigheterna i de nordiska broderländerna Danmark, Finland, Island och Sverige och det är därför naturligt att jag i fortsättningen håller mig till det nordiska perspektivet. Det nordiska statistiska samarbetet är av gammalt datum — visserligen inte hundra år men det startade i alla fall så tidigt som 1889 då chefen för det norska sentralbyrået, Anders Nicolai Kiær, inbjöd cheferna för de nordiska statistiska centralbyråerna till Oslo. Syftet var att man skulle samlas till

gemensamma överläggningar för att så vitt möjligt försöka få en större likformighet mellan de officiella statistiska publikationerna i Norden. Sådana möten skulle hållas växelvis i de nordiska länderna och man skulle efter hand gå igenom olika statistikgrenar för att få ökad jämförbarhet. Jämförbarheten i statistiken har gått som en röd tråd genom samarbetet under åren fram till moderna tiders diskussion av nationalräkenskaper och sociodemografiska system som samordningsinstrument i statistiken. Nationalräkenskaperna blev ett viktigt diskussionsämne efter kriget. Odd Aukrust gjorde exempelvis en exposé över nationalräkenskapsproblem och statistik vid chefsmötet i Reykjavik 1948. Jag glömmer förresten aldrig då vi i en norsk-svensk studiegrupp vid besök i London strax efter kriget fick möjlighet att studera de engelska system, som höll på att växa fram. «System Richard Stone» och «System Ragnar Frisch» blev föremål för animerade diskussioner.

Men det nordiska statistiska samarbetet har inte stannat vid samordningen. Redan tidigt — vid 1897 års möte i Stockholm — var man inne på statistiska metodfrågor. Det initiativet kom också från direktör Kiær som skrev en uppsats om den «representative undersøgelsemetode». Som Bjerve nyss har framhållit var Kiær långt före sin tid och det dröjde innan metodfrågor blev ett centralt ämne i det nordiska samarbetet.

Efter andra världskriget har det statistiska samarbetet över huvudtaget intensifierats. Petter Jakob Bjerve föreslog vid ett möte i Köpenhamn 1952 en ny organisation av det nordiska arbetet med permanenta utskott som skulle behandla frågor av gemensamt intresse och arbeta mellan chefsmötena, som äger rum vart tredje år.

Förslagsställaren framhöll särskilt att en viktig samarbetsuppgift var att behandla fackproblem eftersom kretsen av fackkunniga på ett område i ett nordiskt land är så liten att det är en stor fördel om kretsen kan utvidgas till hela Norden. Den föreslagna arbetsformen genomfördes och har visat sig livskraftig. Organisationen av samarbetet har sedermera förstärkts genom det nordiska statistiska sekretariat som inrättades 1968 av Nordiska Rådet på förslag av de nordiska statistikcheferna.

Samarbetet har sträckt sig över ett vidgat fält. Där finns det kanske anledning att peka på ett område där norska impulser haft stor betydelse för de nordiska ländernas statistikproduktion. Jag avser den gången då Svein Nordbotten startade diskussionen om det arkivstatistiska systemet på det nordiska statistikermötet i Helsingfors år 1960. Den diskussionen var från början helt inriktad på möjligheten att datatekniskt effektivisera och omdana statistikproduktionen. Senare har den också kommit att omfatta frågor om balansen mellan de datatekniska landvinningarnas möjligheter och den omsorg om uppgiftslämnarnas integritet som alltid varit och kommer att vara en central uppgift för statistiska centralbyråer. Båda ämnena har ofta stått

på chefsmötenas dagordning. Som Bjerve nyss har framhållit är ju de individuella uppgifterna endast erforderliga som byggstenar i det statistiska bygget och är inte identifierbara eller synliga i det färdiga bygget.

Hur bygget skall utformas måste bero på hur statistiken skall användas. Öppenheten mot användarnas problem är karakteristisk för Statistisk Sentralbyrå. Det ser man av jubileumsboken där man slår fast att en användareinriktad presentation av statistiken varit ett viktigt mål i verksamheten. Det är naturligtvis inte alltid så lätt att uppnå den lättillgängliga och slående presentationen. Om vi i alla fall lyckas anpassa statistiken så att den blir lätt att använda behöver vi inte befara att den som annars ibland på sina håll uppfattas som torr och tråkig. Fördjupar man sig i verkligheten, som statistiken återspeglar, blir statistiken mer levande. Och Statistisk Sentralbyrå har haft ambitionen att göra statistiken levande. Jag skulle i det avseendet vilja likna Sentralbyråets verksamhet vid en blomstrande trädgård, där man genom åren odlat många olika växter. En del har varit ettårsväxter, de flesta har varit perenna och blommat rikt och länge. Några har varit lättodlade och anspråkslösa, andra har krävt stor sakkunskap och ett gott handlag. Det mesta har varit nyttoväxter som många haft användning för. Exklusiva arter har vidareförädlats som exempelvis «*Modis Mutabilis*».

Man skall ju inte ge blommor till trädgårdsmästaren och kanske då inte heller kartor til kartläggaren. Trots detta vill vi — och vi är de övriga nordiska ländernas statistiska centralmyndigheter — överlämna en topografisk kartläggning av Norden vid mitten av 1700-talet. Det är inte tillrådligt att använda den för navigering, orientering eller geografisk sampling. Liksom den statistiska kartläggningen utvecklats under åren, så har den topografiska. Vi vill lyckönska vår broderorganisation i Norge till de gångna åren med dess uppnådda resultat, tacka för aktiv medverkan i det nordiska statistiska samarbetet och uttrycka vår förhoppning om fortsatt utbyte av erfarenheter, impulser och kunskaper på det intressanta samhällsviktiga fält, som vi har gemensamt.

Utkommet i serien SØS

Issued in the series Samfunnsøkonomiske studier (SØS)

- Nr. 1 Det norske skattesystems virkninger på den personlige inntektsfordeling *The Effects of the Norwegian Tax System on the Personal Income Distribution* 1954 Sidetall 103 Pris kr 3,00
- 2 Skatt på personleg inntekt og midel *Tax on Personal Income and Capital* 1954 Sidetall 120 Pris kr 3,00
- 3 Økonomisk utsyn 1900—1950 *Economic Survey* 1955 Sidetall 217 Pris kr 4,00
- 4 Nasjonalregnskap Teoretiske prinsipper *National Accounts Theoretical Principles* 1955 Sidetall 123 Pris kr 3,00
- 5 Avskrivning og skattlegging *Depreciation and Taxation* 1956 Sidetall 85 Pris kr 3,00
- 6 Bedriftsskatter i Danmark, Norge og Sverige *Corporate Taxes in Denmark, Norway and Sweden* 1958 Sidetall 101 Pris kr 4,00
- 7 Det norske skattesystemet 1958 *The Norwegian System of Taxation* 1958 Sidetall 159 Pris kr 6,50
- 8 Produksjonsstruktur, import og sysselsetting *Structure of Production, Imports and Employment* 1959 Sidetall 129 Pris kr 5,50
- 9 Kryssløpsanalyse av produksjon og innsats i norske næringer 1954 *Input-Output Analysis of Norwegian Industries* 1960 Sidetall 614 Pris kr 10,00
- 10 Dødeligheten og dens årsaker i Norge 1856—1955 *Trend of Mortality and Causes of Death in Norway* 1962 Sidetall 246 Pris kr 8,50
- 11 Kriminalitet og sosial bakgrunn *Crimes and Social Background* 1962 Sidetall 194 Pris kr 7,00
- 12 Norges økonomi etter krigen *The Norwegian Post-War Economy* 1965 Sidetall 437 Pris kr 15,00
- 13 Ekteskap, fødsler og vandringer i Norge 1856—1960 *Marriages, Births and Migrations in Norway* 1965 Sidetall 221 Pris kr 9,00
- 14 Foreign Ownership in Norwegian Enterprises *Utenlandske eierinteresser i norske bedrifter* 1965 Sidetall 213 Pris kr 12,00
- 15 Progressiviteten i skattesystemet 1960 *Statistical Tax Incidence Investigation* 1966 Sidetall 95 Pris kr 7,00
- 16 Langtidslinjer i norsk økonomi 1865—1960 *Trends in Norwegian Economy* 1966 Sidetall 150 Pris kr 8,00
- 17 Dødelighet blant spedbarn i Norge 1901—1963 *Infant Mortality in Norway* 1966 Sidetall 74 Pris kr 7,00
- 18 Storbyutvikling og arbeidsreiser En undersøkelse av pendling, befolkningsutvikling, næringsliv og urbanisering i Oslo-området *Metropolitan Growth, Commuting and Urbanization in the Oslo Area* 1966 Sidetall 298 Pris kr 12,00
- 19 Det norske kredittmarked siden 1900 *The Norwegian Credit Market since 1900* 1967 Sidetall 395 Pris kr 11,00
- 20 Det norske skattesystemet 1967 *The Norwegian System of Taxation* 1968 Sidetall 146 Pris kr 9,00

- Nr. 21 Estimating Production Functions and Technical Change from Micro Data An Exploratory Study of Individual Establishment Time-Series from Norwegian Mining and Manufacturing 1959—1967 *Estimering av produktfunksjoner og tekniske endringer fra mikro data. Analyser på grunnlag av tidsrekker for individuelle bedrifter fra norsk bergverk og industri* 1971 Sidetall 226 Pris kr 9,00
- 22 Forsvarets virkninger på norsk økonomi *The Impact of the Defence on the Norwegian Economy* 1972 Sidetall 141 Pris kr 9,00
- 23 Prisutvikling og prisatferd i 1960-årene En presentasjon og analyse av nasjonalregnskapets prisdata 1961—1969 *The Development and Behaviour of Prices in the 1960's Presentation and Analysis of the Price-Data of Norwegian National Accounts* 1974 Sidetall 478 Pris kr 15,00
- 24 Det norske skattesystemet I Direkte skatter 1974 *The Norwegian System of Taxation I Direct Taxes* 1974 Sidetall 139 Pris kr 9,00
- 25 Friluftsliv, idrett og mosjon *Outdoor Recreation, Sport and Exercise* 1975 Sidetall 114 Pris kr 8,00
- 26 Nasjonalregnskap, modeller og analyse En artikkelsamling til Odd Aukrusts 60-årsdag *National Accounts, Models and Analysis To Odd Aukrust in Honour of his sixtieth Birthday* 1975 Sidetall 320 Pris kr 13,00
- 27 Den representative undersøgelsesmetode *The Representative Method of Statistical Surveys* 1976 Sidetall 64 Pris kr 8,00
- 28 Statistisk Sentralbyrå 100 år 1876—1976 *Central Bureau of Statistics 100 Years* 1976 Sidetall 128 Pris kr 9,00
- 29 Statistisk Sentralbyrås 100-årsjubileum Prolog og taler ved festmøtet i Universitetets aula 11. juni 1976 *Central Bureau of Statistics Prologue and Addresses at the Centenary Celebration, University Hall* 1976 Sidetall 32 Pris kr 7,00

Publikasjonen utgis i kommisjon hos
H. Aschehoug & Co., Oslo, og er til salgs hos alle bokhandlere.
Pris kr 7,00

ISBN 82-537-0637-5